

Jaarverslag 1998

Doen en laten

De advocaat moet zich in zijn doen en laten houden aan zijn beroepsregels. Die worden gevormd door wat de wet hem voorschrijft en door de verordeningen van de Orde. De 'betamelijkheidsnorm' van artikel 46 Advocatenwet is nader uitgewerkt in de jurisprudentie van het Hof van Discipline en de Gedragsregels van de Orde. Deze laatste vormen een weergave van de eigentijdse opvattingen binnen de beroepsgroep. In 1999 zal de Algemene Raad voorstellen een aantal belangrijke gedragsregels onder te brengen in een nieuwe Verordening op de goede praktijkuitoefening.

Ook in 1998 waren de Orderegels in beweging. In de Publiciteitsverordening werd een aantal inmiddels als overbodig aangevoelde bepalingen geschrapt. Gedragsregel 25 (over *no cure no pay* en *quota pars litis* (zie ook pag. 4) onderging een wijziging waardoor het mogelijk blijft een zgn. incassotarif toe te passen. Gedragsregel 22 werd aangepast: vervallen is nu de eis dat een advocaat een zaak pas mag overnemen van een andere advocaat als diens rekening is voldaan. In het licht van de veranderde regels en opvattingen over mededinging is in de gedragsregels geen plaats meer voor bescherming van de financiële belangen van advocaten. Wel blijft overleg tussen beide advocaten voorgeschreven, de cliënt heeft er immers belang bij dat de opvolgende advocaat op de hoogte is van de volledige stand van zaken.

Nieuwe regeling derdengelden

In september stelde het College van Afgevaardigden de nieuwe Boekhoudverordening 1998 vast. Deze houdt een nieuwe regeling in van derdengelden, geldbedragen die niet de advocaat ten goede komen maar zijn bestemd voor zijn cliënt of een andere rechthebbende. De oude regeling bood in de ogen van de Algemene Raad niet genoeg garanties tegen onregelmatigheden. Dat bleek de laatste jaren uit faillissementen van advocaten waarbij particuliere cliënten waren betrokken en derdengelden waren verdwenen. Geen regeling is voor de volle 100% bestand tegen boos opzet, wel meent de Raad dat met de nieuwe regels de fraudegevoeligheid aanzienlijk is teruggebracht. Voorop staat dat de advocaat ervoor zorgt dat derdengelden niet meer via hem worden betaald maar rechtstreeks aan de rechthebbende. Op het gewone briefpapier maakt de advocaat daarom geen melding meer van het eigen rekeningnummer. Derdengelden die toch bij de advocaat terechtkomen moet hij onmiddellijk doorbetalen aan de rechthebbende of, wanneer dat niet mogelijk is, aan een Stichting derdengelden. Iedere advocaat moet een dergelijke stichting ter beschikking hebben, maar het is mogelijk dat verschillende kantoren één gezamenlijke stichting oprichten. De Algemene Raad verwacht dat vooral kleinere kantoren van die mogelijkheid gebruik maken. De nieuwe regeling zal op 1 juni 1999 in gaan.

Redelijk declareren

De advocaat moet, alle omstandigheden in aanmerking genomen, zijn cliënt een redelijk tarief in rekening brengen, aldus Gedragsregel 25. Een prijsafpraak waarbij de advocaat zelf een financieel belang bij de uitkomst van een zaak zou verkrijgen tast de onafhankelijkheid aan van zijn beroepsmatig oordeel en zou daarom in veel gevallen tot ongewenste consequenties leiden. Gedragsregel 25 verbiedt daarom de situatie waarin de advocaat met zijn cliënt afsprekt dat hij alleen beloond wordt bij een positief resultaat. Dit *no cure no pay* verbod vertoont nauwe verwantschap met het verbod in dezelfde Gedragsregel van *quota pars litis*, dat wil zeggen de afspraak dat het honorarium een percentage bedraagt van de financiële uitkomst van de zaak. Deze verboden kennen één uitzondering, namelijk wanneer een binnen de advocatuur gebruikelijk en aanvaard incassotarif wordt toegepast.

De Nederlandse Mededingings Autoriteit (NMa) heeft op 21 januari 1999 als zijn voorlopig oordeel uitgesproken dat de Orde een 'ondernemersvereniging' is in de zin van de Mededingingswet en dat beide bepalingen met die wet in strijd zijn.

De Algemene Raad heeft de NMa laten weten dat die conclusies onverenigbaar zijn met de (grond-) wettelijk verankerde positie van de Orde als publiekrechtelijke beroepsorganisatie. De Orde is opgericht om het algemeen belang te dienen en kan dus niet worden aangemerkt als ondernemersvereniging. De beide regels leveren bovendien geen (merkbare) beperking op van de mededinging en behoren daarom in stand te blijven.

Samenwerking met andere beroepsgroepen

De Samenwerkingsverordening 1993 stelt voorwaarden aan zowel losse vormen van samenwerking als 'samenwerkingsverbanden', oftewel iedere samenwerking waarin de deelnemers voor gezamenlijke rekening en risico praktijk uitoefenen of de zeggenschap dan wel eindverantwoordelijkheid met elkaar delen. In Nederland zijn samenwerkingsverbanden toegestaan van advocaten met notarissen, belastingadviseurs en octrooigemachtigden. De onafhankelijkheid van de advocaat blijft in een maatschap waarbinnen alle partners de rechtspraktijk uitoefenen voldoende gewaarborgd. Dat ligt anders bij volledig geïntegreerde vormen van samenwerking met niet-juristen, zeker wanneer de beroepsregels van dezen op essentiële punten haaks staan op die van de advocaten, zoals bij de accountants. In het geschil over dit onderwerp - aanhangig gemaakt door twee accountantsorganisaties - stelde in 1997 de Amsterdamse rechtbank de Orde in het gelijk. De zaak is op dit moment nog in behandeling bij de Raad van State.

Samenwerking met andere beroepsgroepen

De Samenwerkingsverordening 1993 stelt voorwaarden aan zowel losse vormen van samenwerking als 'samenwerkingsverbanden', oftewel iedere samenwerking waarin de deelnemers voor gezamenlijke rekening en risico praktijk uitoefenen of de zeggenschap dan wel eindverantwoordelijkheid met elkaar delen. In Nederland zijn samenwerkingsverbanden toegestaan van advocaten met notarissen, belastingadviseurs en octrooigemachtigden. De onafhankelijkheid van de advocaat blijft in een maatschap waarbinnen alle partners de rechtspraktijk uitoefenen voldoende gewaarborgd. Dat ligt anders bij volledig geïntegreerde vormen van samenwerking met niet-juristen, zeker wanneer de beroepsregels van dezen op essentiële punten haaks staan op die van de advocaten, zoals bij de accountants. In het geschil over dit onderwerp - aanhangig gemaakt door twee accountantsorganisaties - stelde in 1997 de Amsterdamse rechtbank de Orde in het gelijk. De zaak is op dit moment nog in behandeling bij de Raad van State.

Paardensprongmodel

Het 'paardensprongmodel' dat de Algemene Raad eind januari 1999 met een aantal advocatenkantoren en belastingadviesorganisaties heeft ontwikkeld scheidt de mogelijkheid dat advocaten een samenwerkingsverband aangaan met belastingadviseurs die op hun beurt in een samenwerkingsverband opereren met accountants en/of managementconsultants. Daarbij geldt de voorwaarde dat op geen enkele manier een samenwerkingsverband ontstaat tussen de advocaten en de accountants (dus geen delen van winst, verlies of zeggenschap). Het model biedt binnen het raam van de Orde-regelgeving een oplossing die tegemoetkomt aan de eisen van de commerciële praktijk. Hierover bereikte in december 1998 respectievelijk januari 1999 de Algemene Raad overeenstemming met de belastingadviesorganisaties van KPMG Meyburg N.V en Moret Ernst & Young. Zij zijn op basis van deze regeling samenwerkingsverbanden aangegaan met een aantal advocatenkantoren.

Een klacht is nog geen geschil

De klacht van een cliënt hoeft niet te onttaarden in een geschil maar kan in een vroeg stadium tot wederzijdse tevredenheid worden opgelost. Dat is de gedachte achter de nieuwe Klachten- en geschillenregeling advocatuur waarmee in begin 1999 in zes arrondissementen een experimenteel begin wordt gemaakt. Kantoren en cliënten krijgen de gelegenheid klachten over de dienstverlening onderling te regelen. Pas als dat niet lukt kunnen cliënten terecht bij de Geschillencommissie advocatuur. Bij toewijzing van een klacht kan de cliënt een schadevergoeding worden toegekend van maximaal fl. 20.000. Ook voor declaratiegeschillen kan men bij de Geschillencommissie terecht.

De Algemene Raad heeft over de nieuwe regeling overeenstemming bereikt met de Stichting Geschillencommissies voor Consumentenzaken in Den Haag, die de uitvoering op zich zal nemen. Het is nodig dat de advocaat en zijn cliënt vóór de behandeling van een zaak een arbitraal beding overeenkomen. Op 1 april 1999 begonnen ca. 600 advocaten op 70 kantoren in de arrondissementen Groningen, Leeuwarden, Assen, Zwolle, Den Bosch en Maastricht met een proefneming. Afhankelijk van de uitkomst zal het nieuwe systeem over drie jaar in het hele land worden ingevoerd.

Het advocatentuchtrecht blijft naast de nieuwe regeling zijn eigen plaats behouden. Daarbij wordt niet zozeer de kwaliteit van de dienstverlening door de advocaat maar met name de betamelijkheid van zijn gedrag getoetst aan de beroepsregels. In veel gevallen speelt de deken een actief-bemiddelende rol. Deze zal ook in het nieuwe klachten- en geschillensysteem van groot belang kunnen blijven, zeker waar het de kleine kantoren betreft.

De Orde neemt de honorering van de griffiers van de tuchtcolleges voor haar rekening. Deze kosten zijn de laatste jaren sterk gestegen. De Algemene Raad hoopt deze stijging een halt toe te kunnen roepen met het nieuwe klachten- en geschillensysteem maar ook door efficiency-verhogende maatregelen.

A-sociale vergoedingen

De overheidsvergoeding die advocaten in toevoegingszaken per uur ontvangen bedraagt gemiddeld fl. 125 bruto. Een medewerker van het Bureau voor Rechtshulp kost de overheid gemiddeld fl. 180 per uur. De toevoegingsadvocaat wordt daarmee schromelijk onderbetaald, veel ervaren sociale advocaten hebben de kantoordeuren al achter zich gesloten of hun heil gezocht in de betalende praktijk. Deze 'aanboduitval' zal zich, als er niets verandert de komende jaren versneld doorzetten. De politieke wil ontbreekt tot dusverre om uit deze désastreuze ontwikkeling de nodige financiële consequenties te trekken. De Orde voert met de sociale advocatuur actie voor socialere vergoedingen.

In 1994, toen de Wet op de rechtsbijstand werd ingevoerd, waren de toevoegingsvergoedingen al 40% achtergebleven op de geldontwaarding. Omdat een volledige inflatiecorrectie niet tot de politieke mogelijkheden behoorde werden zij bij die gelegenheid met 25% verhoogd. In 1997 kwam de Commissie herijking toevoegingsvergoedingen (Maan) met voorstellen over een evenwichtiger stelsel van vergoedingen, erop neerkomend dat de vergoeding voortaan gekoppeld zou moeten zijn aan de gemiddelde tijdsbesteding per soort zaak. In de opdracht van de Commissie lag besloten dat een en ander budgetneutraal moet geschieden, dat wil zeggen: gemiddeld gaan de advocaten er niets op vooruit. Op bepaalde rechtsgebieden is zelfs sprake van een aanmerkelijke achteruitgang, advocaten die zich op die gebieden concentreren kunnen het niet meer bolwerken met als gevolg dat op die gebieden het aanbod van rechtshulp opdroogt. Daarvan is uiteindelijk de minder draagkrachtige burger de dupe. De Algemene Raad heeft op de plannen gereageerd met de mededeling dat eerst de gemiddelde uurvergoeding over de hele linie omhoog zou moeten: in 1999 naar fl. 150 en twee jaar later naar fl. 180 per uur. Met de gemiddelde uurvergoeding van fl. 125 waarmee de advocaat het nu moet stellen, werkt hij aanzienlijk onder de integrale kostprijs. Ook het Ministerie van Justitie heeft inmiddels erkend dat de huidige vergoeding 'laag' is in vergelijking met die van de Bureau-medewerkers en 'achterblijft bij de marktprijs'. Voor geen enkele vrije beroepsbeoefenaar is dat op den duur vol te houden. Veel sociale advocaten zoeken nu al hun heil in betalende zaken of zoeken een andere juridische functie. Als gevolg daarvan dreigt de specialistische juridische kennis, inherent aan deze sector, te verdwijnen. Op een aantal rechtsgebieden (vreemdelingenrecht, sociaal zekerheidsrecht) laat de praktijk zich bovendien niet combineren met betalende zaken. Daar is de advocaat in principe voor de volle 100% aangewezen op toevoegingsvergoedingen.

Ook in 1998 heeft de Orde al het mogelijke ondernomen (zie ook pag. 13) om te bereiken dat het nodige extra geld (zoals gezegd in twee fasen) op de Justitiebegroting wordt vrijgemaakt. Ook het Tweede Kamerlid Dittrich bepleitte in maart 1998 in een motie de vergoedingen te verhogen. De motie werd door de Kamer aanvaard. In december 1998 publiceerde het Ministerie van Justitie een nieuw vergoedingenbesluit, gebaseerd op de aanbevelingen van de Commissie Maan. De invoering daarvan is tot nader order opgeschort. Mede onder druk van de Orde heeft de Tweede Kamer besloten daar eerst een debat aan te wijden. Over het algemeen heeft men begrip voor de argumenten van de Orde getoond, maar tot dusverre is men teruggedeinsd voor de financiële consequenties die het optrekken van de vergoedingen voor de Justitiebegroting zou hebben. Met een verhoging tot f 150 per uur is, aldus het Ministerie, fl. 75 miljoen gemoeid en tot fl. 180 nog eens fl. 65 miljoen.

Toekomst gefinancierde rechtshulp

In december 1998 stuurde de Minister van Justitie het evaluatierapport over de Wet op de rechtsbijstand aan de Tweede Kamer. Daarin wordt een aantal maatregelen aangekondigd die moeten bijdragen aan de verdere ontwikkeling van het stelsel. De Kamer heeft vooralsnog volstaan met de mededeling die beleidsvoorstellen af te wachten. In verband met de nijpende situatie rondom de toevoegingsvergoedingen heeft de Orde er bij de Kamer op aangedrongen spoed te maken met de beoordeling van de evaluatie. De tijd is rijp, aldus de Algemene Raad, het stelsel van gefinancierde rechtsbijstand waarvoor vele jaren geleden is gekozen opnieuw tegen het licht te houden, inclusief de rol van de diverse rechtshulpverleners. Maar in elke stelselwijziging zal de eigen verantwoordelijkheid van de advocatuur voor de rechtshulp aan minder draagkrachtigen gehandhaafd moeten blijven.

Orde in actie

Chronologisch overzicht van de actie die de Orde in samenwerking met de sociale advocatuur in de verslagperiode heeft gevoerd om te komen tot hogere toevoegingsvergoedingen:

maart 1998

Brieven aan Vaste Commissie voor Justitie van de Tweede Kamer over uitwerking toevoegingenbesluit en toevoegingsvergoedingen.

april/dec. 1998

Diverse publicaties in regionale en landelijke dagbladen en Account, Mr. en Amice.

april 1998

Openbaar debat tussen politici en advocatuur over de sociale rechtshulp; verslag in Advocatenblad 1998, nr. 10, pag. 565, collage van standpunten in Advocatenblad 1998, nr. 13, pag.731, aparte uitgave met verslag en inleidingen voor politici en beleidsambtenaren.

april 1998

Persconferentie (onder het thema 'Bestaan en voortbestaan') gewijd aan de kwestie toevoegingsvergoedingen.

mei 1998

Interviews met Kamerleden, gepubliceerd in Advocatenblad 1998, nr. 9, pag. 513/514.

mei 1998

Brieven aan Kabinetsformatoren en onderhandelaars van de fracties.

sept./dec. 1998

Een aantal gespreksronden en brieven aan leden van Tweede en Eerste Kamer ter gelegenheid van de Miljoenennota, de Justitiebegroting 1999 en het ontwerp-vergoedingen besluit vergezeld van persberichten en de daaruit voortvloeiende publiciteit.

eind 1998

Actie tegen nieuw vergoedingenbesluit: meer dan 100 advocaten schreven protestbrieven aan Justitie en parlement.

januari 1999

Speciale aflevering AdvocatenDossier (nr. 11), verzonden aan alle advocaten en Kamerleden.

februari 1999

Speciaal katern Advocatenblad (nr. 4).

maart 1999

NJB Salon over de rechtshulp, voorafgegaan door speciale aflevering Nederlands Juristen Blad (nr. 8 dd. 26 februari 1999).

maart 1999

Bijzondere hoorzitting Vaste commissie voor Justitie van de Tweede Kamer.

Kwaliteitszorg in de gefinancierde rechtshulp

Advocaten die in aanmerking willen komen voor een toevoeging moeten aan bepaalde kwaliteitsnormen voldoen. Over de vaststelling van die normen vond met de Raden voor Rechtsbijstand en het Ministerie van Justitie het afgelopen jaar overleg plaats. De Orde neemt deel aan een stuurgroep die naar verwachting in juli 1999 met nadere beleidsvoorstellen zal komen. Voor een belangrijk deel worden de kwaliteitsnormen ontleend aan het aantal jaren praktijkervaring van de advocaat, het aantal toevoegingszaken dat hij per jaar behandelt en het niveau van de cursussen die hij als advocaat heeft gevolgd. De Algemene Raad heeft er bij herhaling op gewezen dat succesvolle handhaving van kwaliteitsnormen alleen mogelijk is wanneer de advocaat voor zijn diensten een reële beloning ontvangt.

Advocaten en asielzoekers

De regering heeft een aantal maatregelen voorgesteld die de asielprocedure ingrijpend zullen veranderen. Belangrijk onderdeel daarvan is de verkorting van de asielprocedure door afschaffing van de mogelijkheid van een bezwaarschrift. De Algemene Raad betwijfelt of daarmee de gewenste tijdswinst wordt geboekt. De wijziging zou immers heel goed kunnen leiden tot aantasting van de kwaliteit van de beslissingen in eerste instantie en, als gevolg daarvan, tot een sterke stijging van het aantal beroepszaken. Wel onderschrijft de Algemene Raad de noodzaak van een overzichtelijke, aan termijnen gebonden procedure, waardoor de zaken niet nodeloos lang duren. De Raad acht dat mogelijk met instandhouding van de bezwaarfase: in de praktijk blijkt dat de mogelijkheid van bestuurlijke heroverweging nuttig en onmisbaar is.

Een ander voorstel betreft de uitbreiding van de procedure in het aanmeldcentrum (AC) van 24 naar 48 uur. Dit plan heeft terecht op heftig verzet gestuit van alle asieladvocaten. Zij vrezen dat door die uitbreiding steeds zwaardere zaken zullen worden afgehandeld via de AC-procedure, terwijl deze ooit (in 1994) in het leven is geroepen voor uitsluitend de behandeling van reeds op het eerste gezicht kansloze asielaanvragen. Voor de asielzoeker is de asielprocedure, vaak letterlijk, een kwestie van leven of dood. Elke asielzaak dient daarom, ondanks het sterk gestegen aanbod van asielzoekers, met grote zorgvuldigheid te worden afgehandeld. Zaken waarvoor nader onderzoek nodig is moeten daarom naar het oordeel van de Algemene Raad zonder uitzondering worden afgehandeld in een onderzoekscentrum (OC).

Rechtshulp op maat

De overheid stelt geen subsidie ter beschikking voor de rechtshulp aan burgers met een inkomen boven de fl. 2.560 (alleenstaanden) of fl. 3.655 (gehuwden). Zij zullen als de nood aan de man komt de kosten van een advocaat voor eigen rekening moeten nemen. Advocaten plegen hun tarief vaak aan te passen aan de beperkte draagkracht van hun cliënt. Daarvan, zo blijkt uit onderzoek, zijn veel rechtzoekenden niet op de hoogte. Om die reden ging, op initiatief van de Algemene Raad, in 2 november 1998 het proefproject 'Rechtshulp op maat' van start. Rechtzoekenden in een aantal arrondissementen (Groningen, Leeuwarden, Assen, Dordrecht en Maastricht) kunnen nu bij de plaatselijke Raad van Toezicht informeren naar kantoren die bij de bepaling van hun tarief rekening houden met de draagkracht van hun cliënt. De Algemene Raad en de Raden van Toezicht streven er met dit project naar om vraag en aanbod zo nauw mogelijk op elkaar te laten aansluiten. De bedoeling is dat Rechtshulp op maat in 1999 wordt gekoppeld aan de 'Advocatenlijn' (zie ook pag. 22) en vervolgens landelijk zal worden ingevoerd.

Wetgeving en rechtspleging

In het belang van een goede rechtspleging betreft de wetgever de Orde intensief bij nieuwe wetgevingsprojecten. De Algemene Raad maakt in zijn adviserende rol dankbaar gebruik van zijn adviescommissies. De specialistische kennis binnen de beroepsgroep maakt een wezenlijke invloed op de parlementaire besluitvorming mogelijk. Centraal in de Orde-adviezen staan centraal de consequenties die de wetsvoorstellen hebben voor de rechtzoekende. Het leeuwendeel der adviezen kwam dit jaar uit de koker van de Adviescommissie Strafrecht. Hieronder een bloemlezing.

Toegevingen aan getuigen in strafzaken

Op 17 november 1998 heeft de Minister van Justitie een wetsvoorstel over dit onderwerp bij de Tweede Kamer ingediend. Doel is regels te stellen voor overeenkomsten van het Openbaar Ministerie met getuigen die zelf als verdachte in een strafzaak zijn betrokken. Die overeenkomsten betreffen het afleggen van een getuigeverklaring in een bepaalde strafzaak in ruil voor de toezegging van een lagere straf of een positief gratiëringsadvies in de 'eigen' zaak. De Algemene Raad heeft de Tweede Kamer laten weten dat het voorstel gevaren oplevert voor een fair trial. Het schept immers de mogelijkheid dat de getuige, al dan niet onder ede, verklaringen aflegt vóórdat de verdediging in de gelegenheid is gesteld vragen te stellen. Dat kan de verdediging op onaanvaardbare achterstand zetten. De Raad van State had er ook al op gewezen dat het wetsvoorstel de mogelijkheid openlaat dat dit soort verklaringen niet in volle vrijheid worden afgelegd, maar worden beïnvloed door de dreiging van een (hogere) straf. Deze bezwaren zullen, aldus de Algemene Raad, moeten worden verholpen alvorens het wetsvoorstel kan worden ingevoerd.

DNA-onderzoek in strafzaken

De Minister van Justitie heeft de Tweede Kamer voorgesteld de uit 1994 daterende regeling voor DNA-onderzoek te verruimen. Moderne technologische ontwikkelingen maken in veel gevallen DNA-onderzoek mogelijk door het afnemen van wangslimvlies. Daardoor zou kunnen worden afgezien van het als ingrijpender beschouwde middel van bloedafname. Het wetsvoorstel schept ook de mogelijkheid om het DNA-onderzoek op ruimere schaal toe te passen, bijvoorbeeld ook in situaties waarin het onderzoek niet 'dringend noodzakelijk' is voor het aan het licht brengen van de waarheid. De Orde is van die ruimere toepassing geen voorstander. Het blijft immers gaan om een onderzoek in het lichaam en betekent bovendien een inbreuk op het in art. 6 EVRM verankerde beginsel dat de verdachte niet is gehouden aan zijn eigen veroordeling mee te werken. Ook heeft de Orde bezwaar tegen het voorstel om bij vrijwillige deelname aan het DNA-onderzoek de verplichte tussenkomst van de rechter-commissaris te laten vervallen. De vaststelling dat de toestemming voor het onderzoek werkelijk in volle vrijheid wordt gegeven is immers zo essentieel dat deze uitsluitend door een lid van de rechterlijke macht moet gebeuren.

Bevoegdheid politierechter

Een aantal Tweede Kamerleden heeft voorgesteld de bevoegdheid van de politierechter tot het opleggen van een vrijheidsstraf van maximaal een half jaar te wijzigen. In het voorstel wordt dat maximum één jaar. De Algemene Raad heeft de Minister zijn bedenkingen laten weten. Als de bevoegdheid van de politierechter verder wordt uitgebreid komt één van de meest belangrijke principes van onze strafrechtspleging (nog meer) in het gedrang, te weten dat een zaak die niet als 'eenvoudig' kan worden gekenmerkt moet worden onderworpen aan het oordeel van een rechterlijk *college*. 'Unusrechtspraak' biedt een grotere kans op subjectieve oordeelsvorming en brengt dus risico's met zich mee voor de rechtszekerheid. Ook nu is het al zo dat om proceseconomische redenen te vaak te veelomvattende en ingewikkelde zaken bij de politierechter worden aangebracht.

'Rechtspraak bij de tijd'

Onder deze titel verscheen in januari 1998 een rapport van de Commissie Leemhuis. Eén van de belangrijkste aanbevelingen daarin is de instelling van een landelijke Raad voor de rechtspraak die leiding moet geven aan het rechterlijke apparaat. Met het oog op de rechterlijke onafhankelijkheid zouden drie van de vijf leden deel moeten uitmaken van de zittende magistratuur. De Algemene Raad heeft de Minister en de Staatssecretaris van Justitie laten weten het eens te zijn met de invoering van een Raad voor de rechtspraak, omdat deze een waardevolle bijdrage kan leveren aan de versterking van de organisatie van de rechterlijke macht. Maar de onafhankelijkheid van de rechter zal met extra waarborgen moeten worden omringd. De ministeriële verantwoordelijkheid ten opzichte van de zittende magistratuur en de nieuwe Raad zal duidelijk moeten worden omschreven. De Algemene Raad vindt het bovendien beter wanneer alle leden van de Raad voor de rechtspraak deel uitmaken van de rechterlijke macht; dit zou het draagvlak en het gezag van de Raad vergroten. De Algemene Raad vroeg in zijn commentaar ook aandacht voor de

noodzaak in de toekomst meer rechters ter beschikking te stellen voor de tuchtcolleges en de nieuwe geschillencommissie van de Orde.

'Polarisatie in de strafzaak: over de grenzen van behoorlijkheid'

Zo luidde het thema van de werkconferentie die op 22 januari 1999 door de Nederlandse Vereniging voor Rechtspraak, het Parket-Generaal en de Orde werd georganiseerd. In totaal 130 strafrechtbeoefenaren afkomstig uit de zittende en staande magistratuur, advocatuur, politie, Ministerie van Justitie, universitaire wereld en Tweede Kamer wisselden onder voorzitterschap van de Haagse rechtbankpresident A.H. van Delden van gedachten over de conflictsituaties die kunnen ontstaan tussen partijen in het strafproces. Bepaalde handelingen van de één lokken met grote regelmaat kritiek uit van de ander (of de rechter). Voorbeelden: veel strafadvocaten verzoeken het Openbaar Ministerie kort voor de zitting vaak nog om een groot aantal getuigen op te roepen. Door het Openbaar Ministerie wordt dat vaak uitgelegd als een tactiek om het proces te vertragen. Binnen de advocatuur wordt sterk getwijfeld aan de toelaatbaarheid van het in de openbaarheid brengen (of zelfs 'lekker') van gevoelige informatie over strafzaken of potentiële verdachten door politie en Openbaar Ministerie in een fase waarin het nog allerminst zeker is dat de zaak in kwestie tot een veroordeling zal leiden. Het verslag van de werkconferentie wordt gepubliceerd in het Advocatenblad en is ook verkrijgbaar bij het Bureau van de Orde.

Een volledig overzicht van de Orde-adviezen staat in een aparte kolom afgedrukt op de pagina's 7 tot en met 27 van dit jaarverslag.

Versneld Regime

Sinds enkele jaren worden in 12 arrondissementen goede ervaringen opgedaan met een gestroomlijnde procedure die civiele rechtszaken aanzienlijk sneller kan laten verlopen. De looptijd van een normale civiele procedure bedraagt gemiddeld 16 tot 18 maanden. Dit 'Versneld Regime' kan een procedure minstens tot de helft bekorten en levert dus een welkom alternatief op voor partijen die allebei streven naar een snelle rechterlijke beslissing in hun geschil. In 1998 bracht het WODC rapport uit over de ervaringen die tot dusverre met Versneld Regime zijn opgedaan. Daarin wordt bevestigd dat het nieuwe systeem inderdaad een belangrijke bekorting van civiele procedures oplevert. Die zou nog kunnen worden versterkt door de invoering van een landelijk rolreglement. Op dit moment hanteren de 19 rechtbanken in Nederland nog steeds 19 verschillende rolreglementen. In een nieuw nog niet ingediend wetsvoorstel inzake wijziging van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering, zal onder andere de dagvaardingsprocedure worden gemodelleerd naar het systeem van Versneld Regime.

Tijd voor kwaliteit

De cliënt toetst de dienstverlening van de advocaat lang niet alleen aan diens juridische kennis en vaardigheden. Bij een positieve uitkomst van de zaak kan de cliënt de behandeling door het kantoor toch als onplezierig of onprofessioneel ervaren en omgekeerd. De verwachtingen van de cliënt over de juridische dienstverlening worden namelijk voor een belangrijk deel bepaald door de niet-juridische aspecten daarvan: efficiency, tijdige communicatie, bereikbaarheid en goede prijsafspraken.

Elk zichzelf respecterend kantoor moet daarom aandacht besteden aan zijn eigen kwaliteitsprogramma, inclusief een eigen klachtafhandelingsysteem.

Advocaten kunnen zelf bepalen hoe het met de kwaliteitszorg op hun kantoor staat door middel van een zgn. nulmeting. Aan de hand van door de Orde ontwikkelde Minimumnormen taxeert men de bestaande procedures en dienstverlening en stelt men vervolgens, op de punten waar die tekort blijken te schieten, een verbeteringsprogramma vast. Dat was de boodschap van de jaarlijkse Ordevergadering die onder de titel 'Tijd voor Kwaliteit' op 25 september 1998 in Enschede werd gehouden. Aan alle deelnemers werd de diskette Nulmeting advocatenkantoor uitgereikt. Dit betekent dat honderden advocatenkantoren via een Quick Scan inmiddels hebben kennisgemaakt met de eerste beginselen van een kwaliteitszorgprogramma. De Orde-normen werden speciaal voor advocatenkantoren ontwikkeld door de Commissie kwaliteitszorg en zijn in de loop van 1998 op hun merites getoetst op 15 kantoren. De Algemeen Raad zal in 1999 bij de kantoren het gebruik van de nulmeting en de introductie van een kwaliteitsprogramma verder bevorderen.

Recht en telematica

Goede afspraken over de beveiliging van elektronische communicatie zijn voor advocatenkantoren van levensbelang. Ook moet men snel en goedkoop kunnen beschikken over wetgeving en jurisprudentie. Veel onderdelen van het rechtsbedrijf komen in aanmerking voor elektronische gegevensuitwisseling. De Orde neemt met het oog op al deze aspecten sinds 1998 deel in een aantal projecten van het Ministerie van Justitie waarin de invoering van informatietechnologie een belangrijke rol speelt. Dat zijn het Elektronisch Loket Rechterlijke Organisatie (gericht op de ontsluiting van rolgegevens), informatie-uitwisseling bij de Wet Schuldsanering Natuurlijke Personen, de Elektronische Levering Vreemdelingenuitspraken en het project dat de praktische voorwaarden inventariseert voor de eventuele afschaffing van de procureur. Mede op aandrang van de Algemene Raad kwam in 1998 een platform tot stand (Informatie en Telecommunicatie technologie afstemmingsoverleg; ICTA), dat is belast met de coördinatie van de informatietechnologische ontwikkelingen in het rechtsbedrijf. Naast het Ministerie van Justitie en de Orde nemen daaraan deel de Adviesraad Informatievoorziening Zittende Magistratuur, het Openbaar Ministerie en de Stichtingen Rechtsbijstand.

Vrije toegang tot BalieNet

BalieNet is het exclusieve netwerk voor advocaten dat beveiligde correspondentie mogelijk maakt en versneld toegang geeft tot Internet, Orde-informatie en externe databanken met juridische informatie. In de oorspronkelijke opzet was BalieNet uitsluitend beschikbaar voor de kantoren die zich hadden aangesloten bij BaliePlus B.V., de in 1997 door de Orde opgerichte serviceorganisatie. In september 1998 koos het College van Afgevaardigden op voorstel van de Algemene Raad voor een nieuwe opzet. Vanaf 1999 kan elke advocaat zonder abonnementskosten op BalieNet worden aangesloten. De advocaat moet dan wel beschikken over een certificaat voor het gebruik van beveiligde e-mail. Daarvan zijn de kosten ca. fl. 100 per jaar.

Het toegangsbeheer van BalieNet met de bijbehorende administratie is voortaan een taak van de Orde. Via het net kan de advocaat gratis beschikken over voor hem belangrijke Orde-informatie zoals de opleidingsdatabank, de inhoud van Advocatenblad en Vademecum en, in de nabije toekomst, de rol-informatie van de rechtbanken. De Vereniging van Advocaten-scheidingsbemiddelaars stelt via BalieNet haar leden al in staat om langs beveiligde weg onderling informatie uit te wisselen. BalieNet kent ook een niet-kosteloos deel, dat alleen kan worden geraadpleegd door de advocaten die zijn aangesloten bij BaliePlus. Daar krijgt men tegen gereduceerd tarief toegang tot de externe databanken van de grote juridische uitgever, de fiscale jurisprudentie van de Hoge Raad en de bestanden van de Kamers van Koophandel.

Euro/Millennium symposium

Het millenniumprobleem en de invoering van de Euro verdienen ook op advocatenkantoren alle aandacht. Daarom organiseerde de Orde op 22 oktober 1998 een Euro/Millennium symposium. Meer dan 600 advocaten werden door deskundigen uit het bedrijfsleven en advocatuur geïnformeerd over de gevolgen die de invoering van de Euro kan opleveren en de technische en juridische consequenties van het millenniumprobleem. Kantoren die hun eigen automatiseringssysteem op orde hebben kunnen toch hard getroffen worden door de tekortkomingen in de systemen van hun toeleveranciers. Millenniumplatform-voorzitter Timmer riep de aanwezigen op zoveel mogelijk in onderling overleg tot oplossingen te komen en terughoudendheid te betrachten bij het nemen van gerechtelijke stappen.

BaliePlus

Advocatenkantoren blijken grote behoefte te hebben aan collectief ingekochte goederen en diensten, omdat zij daarmee aanzienlijk op hun kosten kunnen besparen. Om een slagvaardig en commercieel beleid op dat gebied mogelijk te maken heeft de Orde in 1997 besloten tot de oprichting van de buiten de Orde staande service-organisatie BaliePlus B.V.

Het aantal bij BaliePlus aangesloten kantoren groeide tot 555, hetgeen betekent dat nu ruim éénderde van alle advocaten profiteert van de exclusieve BaliePlus-aanbiedingen. Meer gegevens over het BaliePlus assortiment is te vinden in het magazine BaliePlus Extra dat voor het eerst verscheen in januari 1999. Dit kan worden opgevraagd bij BaliePlus, tel.: 070 - 3353572.

Communicatielijnen

In de voorlichtende taak van de Orde speelt het tweewekelijks verschijnende Advocatenblad een centrale rol. Dit onderging dit jaar een ingrijpende facelift. Veel geraadpleegd wordt ook het Vademecum Advocatuur, waarin opgenomen alle Orde-regelgeving en de complete kantooradressenlijst van alle advocaten. De jaarlijkse Ordevergadering wordt gemiddeld door 700 advocaten bijgewoond en is onveranderlijk gewijd aan een actueel onderwerp, 'waarvan de wetenschap voor de advocaat van belang is'. Het nieuwste medium is de Orde-website op Internet.

Ruim 650 advocaten en genodigden woonden de Ordevergadering bij die op 25 september in Enschede werd gehouden en was gewijd aan het thema 'Tijd voor kwaliteit'. Op inspirerende wijze leidde discussieleider Koos Postema het debat tussen de zaal en een panel bestaande uit advocaten en een externe kwaliteitsdeskundige. Aan de verschillende onderdelen van het programma gingen illustratieve sketches vooraf, gespeeld door Gijs Scholten van Asschat en Peter Blok. In het ochtendprogramma besteedde algemeen deken Von Schmidt auf Altenstadt aandacht aan de rol van de overheid als deelnemer in het rechtsverkeer. Hij uitte daarbij kritiek op de neiging die rol met de eigen rol van wetgever te verwarren: 'De overheid blijkt de verleiding niet te kunnen weerstaan van haar positie gebruik te maken om tijdens het spel de regels in haar voordeel te veranderen'.

Advocatenlijn en gratis kennismakingsgesprek

De Advocatenlijn (0900-ADVOCATEN, of: 0900-2386228) biedt burgers de mogelijkheid om in hun eigen buurt snel en eenvoudig een advocatenkantoor te vinden dat hun de gelegenheid geeft tot het voeren van een gratis kennismakingsgesprek. In het afgelopen jaar hebben ruim 900 kantoren zich bereid verklaard deze service te bieden. In dat jaar werd de lijn ruim 14.000 maal geraadpleegd. De service aan de burger is verder uitgebreid: bellers kunnen nu bij het indrukken van een bepaalde toets rechtstreeks worden doorverbonden naar het kantoor van hun keuze.

De nieuwe opzet werd begeleid door een advertentiecampaigned in een aantal landelijke dagbladen. Onderzoek heeft uitgewezen dat het raadplegen van de Advocatenlijn de vierde plaats inneemt op de lijst van meest gekozen opties van mensen die een advocaat zoeken.

AdvocatenDossier

'Advocaat en ethiek' was de titel van het tiende deel uit de serie AdvocatenDossier waarin onderwerpen worden behandeld die gericht zijn op de (niet-juridische kant van) de advocatenpraktijk. Dit verscheen in april. Het afgelopen jaar werd de opzet van de serie ingrijpend herzien. Samen met de uitgever werden de vormgeving aangepast en een aparte redactie ingesteld. De bedoeling daarvan is dat in 1999 een aanzienlijke vergroting van de oplage wordt bereikt.

www.advocatenorde.nl

Zo luidt het adres van de website van de Orde. Deze kan door iedereen met een internetaansluiting worden geraadpleegd en biedt toegang tot de regelgeving van de Orde, de gepubliceerde uitspraken van Raden en Hof van Discipline en het adressenbestand van alle in Nederland ingeschreven advocaten.

Ledenmonitor

De Algemene Raad onderzoekt elk jaar de waardering van de leden over de diensten van de Orde. De eerste maal gebeurde dat in 1997. De meting, gebaseerd op een telefonische enquête in 1998 valt wederom positief uit. De leden waren tevreden over de informatie die de Orde hen verstreekt over uiteenlopende actuele onderwerpen als de MDW-operatie, multidisciplinaire samenwerking, de Commissie Maan of de positie van de rechter-plaatsvervanger. De Ledenmonitor bevestigde dat een overgrote meerderheid van de balie (84%) de Orde ziet als een organisatie 'waar men niet omheen kan' op het moment dat er een onderwerp actueel wordt dat de advocatuur in zijn geheel aangaat. De producten en de dienstverlening van het Bureau van de Orde werden eveneens positief beoordeeld. Ook in 1999 zal een ledenonderzoek plaatsvinden.

Interventies

Elk jaar ontvangt de Orde verzoeken van mensenrechtenorganisaties zoals Amnesty International, Lawyer to Lawyer Network en het Human Rights Institute van de IBA om te interveniëren bij overheden van landen waar de mensenrechten worden geschonden, met name wanneer daardoor de uitoefening van het advocatenberoep ontoelaatbaar wordt belemmerd. In 1998 intervieerde de Orde in totaal achtmaal. Dat betrof: Algerije, Colombia, Filippijnen, Suriname, Tunesië en voormalig Joegoslavië.

Onophoudelijk leerproces

De uitoefening van het vak van advocaat is een continu leerproces dat al begint in de stage met het volgen van de Beroepsopleiding advocatuur en cursussen in het kader van de voortgezette stagiaire opleiding (VSO). Maar ook advocaten die de stage achter de rug hebben moeten per jaar een minimum aantal uren opleiding volgen, om hun kennis op peil te houden of om zich te specialiseren op een bepaald rechtsgebied. Aan die opleidingsverplichting kan men ook voldoen door als docent op te treden of door het publiceren van juridische artikelen.

De stage is een intensief vormingsproces. Direct na zijn beëindiging komt de advocaat-stagiaire in aanraking met de opleidingsactiviteiten van de Orde. Hij dient in de drie jaren van zijn stage de acht maanden omvattende Beroepsopleiding te doorlopen, inclusief het afleggen van een uit zes deeltaetsen bestaand examen. De Beroepsopleiding is gestoeld op de gedachte dat praktijkgericht beroepsonderwijs het beste kan plaatsvinden op een moment dat het beroep daadwerkelijk wordt uitgeoefend. De inmiddels 10-jarige Beroepsopleiding levert dus een essentiële aanvulling op de driejarige on the job training gevormd door de stage zelf. Aan die naar het oordeel van de Algemene Raad onmisbare wisselwerking zou afbreuk worden gedaan indien de dagelijkse praktijk op het kantoor niet of nauwelijks meer overeenkomt met wat tijdens de Beroepsopleiding wordt geleerd: beheersing van beroepsvaardigheden (houden van een pleidooi, horen van getuigen, voeren van onderhandelingen), kennis van het burgerlijk, administratief en strafprocesrecht en het advocatengedragrecht. Wil de positieve wisselwerking tussen leerstof en praktijk behouden blijven dan zullen jonge advocaten op alle kantoren in hun stage daadwerkelijk procedeer-ervaring moeten opdoen, op zijn minst in één van de drie in de opleiding aan bod komende procesrechtelijke vakken. Onder andere aan dit onderwerp zal, onder het thema 'De Stage', de komende jaarvergadering van de Orde zijn gewijd. Deze vindt op 8 oktober 1999 plaats in Maastricht. In het programma zal ook aandacht worden besteed aan de belangrijke rol die patroon en kantoor hebben in het vormingsproces van de stagiaire.

Overigens is 85% van de stagiaires en de patroons tevreden over nut en kwaliteit van de Beroepsopleiding. Dat is gebleken uit een enquête die in het afgelopen jaar is gehouden. De waardering voor de kwaliteit van het cursusmateriaal en de docenten (merendeels ervaren advocaten) is ten opzichte van 1997 toegenomen. Het cursusmateriaal werd het afgelopen jaar gemoderniseerd en aangepast aan de nieuwe huisstijl van de Orde. Naast de docententraining 'Presenteren' voor de docenten met ervaring worden sinds 1998 ook alle nieuwe docenten van de Beroepsopleiding voorbereid op het verzorgen van onderwijs. Dit gebeurt in een training waarin onder andere aandacht wordt besteed aan didactiek en lesopbouw.

De afdeling Opleiding van de Orde heeft de handen vol aan de sterk gestegen aantallen deelnemers aan de Beroepsopleiding. Volgden in 1989 nog maar 484 cursisten de opleiding, in 1998 groeide dit aantal tot 838. Voor de voorjaarscursus van maart 1999 schreven zich alweer 506 stagiaires zich in. De sterke groei is voor een deel te verklaren door de in 1997 verruimde toetredingsmogelijkheden tot de advocatuur. Binnen de afdeling is begin 1999 een reorganisatieproces op gang gebracht om de grote werkdruk het hoofd te bieden.

Bij de VSO-cursussen geldt een landelijke verplichtstelling van twee cursussen. De meeste Raden van Toezicht verplichten hun stagiaires daarnaast nog twee cursussen te volgen. Men kan daarbij kiezen uit 26 verschillende cursussen. Daarvan organiseert de Orde er 11, de Katholieke Universiteit Nijmegen 9 en Opleidingen Sociaal Recht in Utrecht 6. In totaal werden in 1998 69 cursussen georganiseerd, waaraan 2.280 advocaten deelnamen. Aan het Orde-aanbod werden het afgelopen jaar toegevoegd de cursus Contracteren en Redigeren en Mededingingsrecht voor de Nederlandse praktijk, waarin de begin 1998 van kracht geworden Mededingingswet centraal staat.

Beroepsopleiding als exportartikel

De Beroepsopleiding van de Orde staat model voor de stagiaire opleidingen in Curaçao en Suriname. In 1997 is Curaçao gestart met een opleiding voor stagiaires. Daarvoor zijn het cursusprogramma en het cursusmateriaal van de Orde als basis gebruikt. In 1998 is men in Suriname begonnen met het opzetten van zowel een beroepsopleiding als een permanente opleiding, waarbij eveneens gebruik is gemaakt van de opzet en inhoud van de Orde-opleidingen. Nederlandse docenten hebben in samenwerking met hun Surinaamse collega's gewerkt aan de aanpassing van het cursusmateriaal aan Surinaams recht. Ook Aruba heeft te kennen gegeven een beroepsopleiding naar Nederlands model te willen opzetten.

Permanente opleiding

De Verordening permanente opleiding verplicht elke advocaat na zijn stage per jaar 16 opleidingspunten te behalen. In de meeste gevallen betekent dat dat 16 uren opleiding moeten worden gevolgd bij door de Orde erkende cursusaanbieders. Het aantal erkenningen is het afgelopen jaar met 20% gestegen tot 199. Een onderwijsinstelling

wordt pas erkend indien deze aan bepaalde kwaliteitseisen voldoet. Zo is de instelling verplicht alle cursussen door alle cursisten te laten evalueren, te controleren op aanwezigheid en certificaten te verstrekken als de cursist de gehele cursus heeft gevolgd. Cursussen van erkende instellingen, ook op het gebied van professionele vaardigheden en management/organisatie, publiceert de Orde in de Cursuswijzer. Deze gids wordt de leden viermaal per jaar gratis toegezonden. Onder 7000 leden werd in 1998 een enquête gehouden over hun ervaringen met de Permanente Opleiding. Daaruit is naar voren gekomen dat er behoefte bestaat aan meer zgn. meso-cursussen, cursussen die qua niveau het midden houden tussen de VSO-cursus en de specialisatie-opleiding. De Orde heeft de door haar erkende opleidingsinstellingen inmiddels op dit hiaat gewezen en ook op het feit dat het niveau van de verschillende cursussen in het aanbod duidelijker tot uitdrukking moet komen.

Het gevolgd hebben van een specialisatie-opleiding wordt meestal als voorwaarde gesteld voor het lidmaatschap van een specialisatievereniging. Het aantal specialisatieverenigingen bedraagt op dit moment 24 (bijlage 2). Zij opereren onafhankelijk van de Orde. Met de specialisatie-opleidingen die op initiatief van de verenigingen tot stand komen wordt voorzien in de sterk stijgende vraag van bedrijfsleven en publiek naar gespecialiseerde rechtshulp.

Ook de Orde zelf biedt cursussen aan in het kader van de Permanente Opleiding. Zo ontwikkelde de Orde in 1998 samen met de landelijke contactcommissie Post Academisch Onderwijs een actualiteitencursus Europees recht. Voorts kwamen tot stand de cursussen Beroepsaansprakelijkheid advocatuur, Klachtenbehandeling en Kwaliteitszorg.

Profiel van de Orde

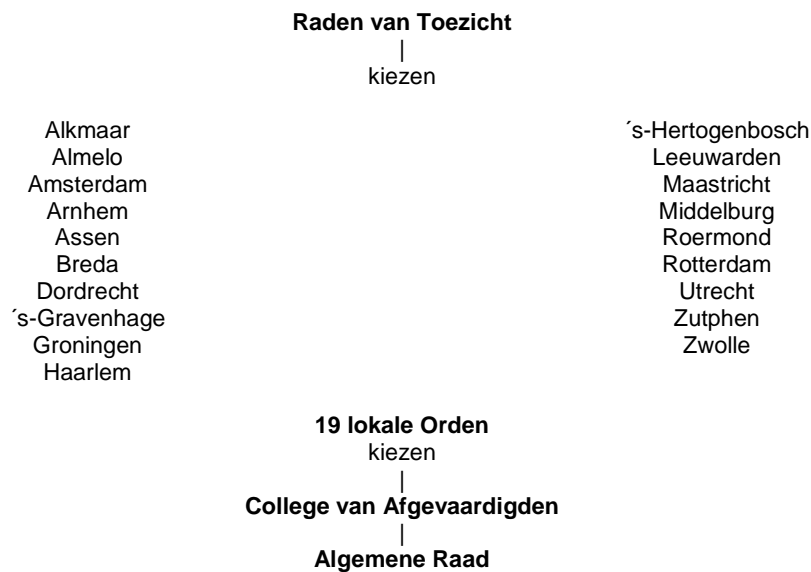
De Orde wordt bestuurd door de Algemene Raad. Deze bestaat uit negen advocaat-leden, voorzitter is de algemeen deken. De Algemene Raad wordt gekozen door het College van Afgevaardigden. De (75) leden van het College worden op hun beurt weer gekozen door de leden van de 19 plaatselijke Orden. Elke plaatselijke Orde wordt bestuurd door de eigen Raad van Toezicht. Tussen de landelijke en de plaatselijke Orden bestaat geen hiërarchische relatie, de laatsten zijn autonoom.

Wel stemt de Algemene Raad zijn landelijke beleid nauw af op het plaatselijke.

Om dat afstemmingsproces te bevorderen, hebben de meeste lokale dekens ook zitting in het College van Afgevaardigden, waar veel van het landelijke beleid tot stand komt.

De taken van de Algemene Raad zijn verdeeld over een aantal portefeuilles.

Zij hebben alle te maken met de functie van de Orde als publiekrechtelijk lichaam: het opstellen van verordeningen of andere regels voor advocaten, de zorg voor de tuchtrechtspraak, de advisering over wetsontwerpen, de verbetering van de kwaliteit van advocatendiensten, bijvoorbeeld door voorlichting aan de kantoren en opleiding. De Algemene Raad wordt bij al zijn werk terzijde gestaan door het Bureau van de Orde. Daar wordt het beleid van de Raad voorbereid en uitgevoerd (zie voor een overzicht van het Orde personeel in Den Haag pag. 30). Jaarlijks presenteert de Algemene Raad een activiteitenplan aan het College, met de daarvoor geraamde kosten. De uitgaven van de Orde worden voor een groot deel gedekt door de financiële bijdrage van de leden. Het College stelt die bijdrage vast, evenals de raming, de jaarrekening en de verordeningen en heeft op die manier binnen de Orde een belangrijke controlerende en wetgevende functie.

Algemene Raad en Bureau van de Orde

	Algemene Raad	Organisatie Bureau
Algemene Zaken (w.o. buitenland)	P.J.M. von Schmidt auf Altenstadt algemeen deken	- F. Heemskerk algemeen secretaris - A.K. Tellegen Bureau Algemene Zaken
Financiën	M.W. Guensberg wnd. deken	Vacature Bureau Administratie
Gefinancierde Rechtshulp/ Asiel-zaken	J.H.M. Nijhuis	E.E. Minkjan Afdeling Juridische Zaken
Beroeps- en Gedragsregels	W.M. Poelmann	
Economie/Rechtspraktijk	H.E.G. van der Flier	D. de Snoo Afdeling Rechtspraktijk
Praktijkondersteuning	J.M.F.X. van Veggel	
Rechtsgebieden/Public Affairs	W.E. Merens	F. Heemskerk
Communicatie	A.S. Fransen van de Putte	M.E.M. van Nispen tot Pannerden Afdeling Communicatie
Opleiding	A. Gerritsen-Bosselaar	J.W.A. Arends Afdeling Opleiding

De portefeuillevindeling binnen de Algemene Raad en de organisatie van het Bureau zijn nauw op elkaar afgestemd zoals blijkt uit bovenstaand schema. Dat geeft

de situatie weer van 1 april 1999.

Op 31 maart 1999 trad Mr H.C.M.J. Karskens (Amsterdam), portefeuillehouder Gefinancierde Rechtshulp/Asielzaken af als lid van de Algemene Raad. Hij werd opgevolgd door Mr J.H.M. Nijhuis (Rotterdam). Mr W.E. Merens (Rotterdam) nam op die datum de portefeuille Rechtsgebieden/Public Affairs van Mr Nijhuis over.

Het College van Afgevaardigden verkoos Mw Mr A. Gerritsen-Bosselaar (Utrecht) tot lid van de Algemene Raad. Zij volgt Mr Merens op als portefeuillehouder Opleiding.

Samenstelling van het Bureau per 1 maart 1999

Algemeen secretariaat

Mr F. Heemskerk, algemeen secretaris
Mw Mr F.H.M. Bouritius, stafmedewerker Public Affairs
Mw E.W. Langelaan, medewerker alg. secr.
Mw N. van Heusden, medewerker Public Affairs/Juridische Zaken

Bureau Algemene Zaken

Mw Mr A.K. Tellegen, hoofd
Mw Y. Dekker, medewerker
Mw A.A. van Wingerden, receptie/telefooncentrale
Mw J.G. Knoester, receptie/telefooncentrale
Mw P.J. Eikelenboom, huishoudelijke dienst
Mw P.S. Mascarenhas, huishoudelijke dienst

Bureau Administratie

P.C Bokelaar, hoofd
E.W.T. Oltmans, stafmedewerker
F. Hessing, salarisadministrateur
P.J.M. de Waal, medewerker
Mw S. Hartman, medewerker
J.J. de Bruijn, medewerker

Afdeling Juridische Zaken

Mw Mr E.E. Minkjan, hoofd (wnd. algemeen secretaris)
Mr P.P.M. Vester, stafmedewerker
Mw N.M. van Doornik, medewerker

Afdeling Communicatie

Drs M.E.M. van Nispen tot Pannerden, hoofd
Mw V.F. de Leeuw, stafmedewerker
Mw E. Neuman, medewerker

Afdeling Rechtspraak

Mr D. de Snoo, hoofd
Mw Mr E.M. Jacobs, stafmedewerker
H.J.W. van den Bovenkamp, stafmedewerker
Mw.Mr L.B. Vossenbergh-Ferdinandus, stafmedewerker
Mw E.E. Slager, medewerker

Mw V.V. Del Colle, medewerker

Afdeling Opleiding

Mw Mr J.W.E. Arends, coördinator

Mw Mr M.D. Vreugdenhil, stafmedewerker (Beroepsopleiding)

Mw Mr A.H. Margadant, stafmedewerker (Juridische zaken)

Mw.Mr A.W. Italianer, stafmedewerker (Juridische zaken)

Mw E.M.L.F. Bloemen, medewerker

Mw L.M.C. van der Steuijt, medewerker

Mw M.J. Kuiper, medewerker

Mw F. Jongmans, secretaresse

Mw J.V. Walker, medewerker

Mw M.A.M. Groenhuijsen, medewerker

Mw C. de Boij, medewerker

R.J. Boerhave, medewerker

Ir C. Kuiper, medewerker

Bijlage: Overzicht specialisatieverenigingen

Vereniging van Letselschade Advocaten*

Mr M. Dijkstra (Den Haag)
telefoon 070 - 348 87 00

Vereniging van Advocaat Scheidingsbemiddelaars*

Mr C.A.R.M. van Leuven (Breda)
telefoon 076 - 522 52 60

Vereniging van Milieurecht Advocaten*

Mr G.J.M. Cartigny (Rotterdam)
telefoon 010 - 224 00 00

Vereniging Arbeidsrecht Advocaten Amsterdam

Mr R.P.Y. Honig (Amersfoort)
telefoon 033 - 450 80 00

Vereniging Rotterdamse Arbeidsrecht Advocaten

Mw Mr H.E. Meerman (Rotterdam)
telefoon 010 - 404 21 11

Vereniging Haagse Arbeidsrecht Advocaten

Mr M.P.A.M. Fruytier (Den Haag)
telefoon 070 - 376 06 06

Vereniging Arbeidsrecht Advocaten arr. Maastricht en Roermond

Mr P.J. Nevelstein (Heerlen)
telefoon 045 - 571 82 20

Vereniging Arbeidsrecht Advocaten Breda/Den Bosch

Mr A.G.W. Verstraten (Tilburg)
telefoon 013 - 583 82 00

Vereniging Insolventierecht Advocaten (INSOLAD)*

Jhr Mr S.H. de Ranitz (Amsterdam)
telefoon 020 - 577 17 71

Vereniging van Onteigenings-Advocaten

Mr J.S.G. Dorhout (Groningen)

telefoon 050 - 314 06 40

Vereniging Arbeidsrecht Advocaten

Ressort Arnhem

Mr R.J. Voorink (Zutphen)

telefoon 0575 - 511 771

Vereniging van Huurrecht Advocaten*

Mr W.G. Dormaar (Utrecht)

telefoon 030-212 11 11

Vereniging van Agrarisch Recht Advocaten

Mr E.IJ. le Blanc (Utrecht)

telefoon 030 - 233 34 44

Vereniging van Incasso Advocaten

Mr P. van der Mersch (Rotterdam)

telefoon 010 - 241 89 00

Vereniging Personen- en Familierecht Advocaten*

Mw Mr A.R.J. Mulder (Utrecht)

telefoon 030 - 252 85 69

Nederlandse Advocaten Vereniging Internationale Handel

Mw Mr F. ten Bruggencate (Maassluis)

telefoon 010 - 599 02 97

Nederlandse Vereniging van Strafrecht-advocaten*

Mr P.W. van der Kruijs (Den Bosch)

telefoon: 073 - 612 22 66

Vereniging Informatica Recht Advocaten*

Mr W.F.R. Rinzema (Amsterdam)

telefoon 020 - 546 06 06

Nederlandse Vereniging van Advocaten-Belastingkundigen

Mr R.L.H. IJzerman (Den Haag)

telefoon 070 - 348 87 00

Nederlandse Vereniging van Mediation -Advocaten

Mr C.B.J.M. Samson (Arnhem)
telefoon 026 - 353 82 11

**Specialisatievereniging Sociaal
Zekerheidsrecht Advocaten (SSZ)**

Mr L.L.A.M. Rijpkema (Groningen)
telefoon 050 - 318 52 86

**Nederlandse Vereniging voor
Vervoerrecht Advocaten**

Mr R. de Haan (Rotterdam)
telefoon 010 - 413 70 00

Vereniging voor Bouwrecht Advocaten

Mr M.A. van Voorst van Beest (Den Haag)
telefoon 070 - 324 55 44

Vereniging Noordelijke Advocaten Arbeidsrecht

Mr P. Rollingswier (Groningen)
telefoon 050 - 314 15 12

* Deze vereniging organiseert een specialisatie-opleiding voor (aspirant leden)

Financieel overzicht 1998-1999

Uit onderstaand overzicht blijkt dat de inkomsten van de Orde over 1998 6% hoger uitvielen dan geraamd. Dat was met name het gevolg van de sterkere stijging van het aantal advocaten (6.7% in 1998 ten opzichte van 5,7% in 1997), een gemiddeld hogere financiële bijdrage dan verwacht en de sterke stijging van het aantal deelnemers van de Beroepsopleiding. De uitgaven bleven 3% achter op de raming.

Met dat al werd een positief saldo bereikt van fl. 1.287.000. Voor het overgrote deel zal dit overschot aan de leden worden gerestitueerd. In september 1998 heeft het College van Afgevaardigden namelijk op voorstel van de Algemene Raad besloten tot de invoering van de zgn. 'vermogenspendel'. Het bedrag dat het 'normvermogen' van de Orde te boven gaat zal aan de leden worden uitgekeerd in de vorm van een korting op de financiële bijdrage van het jaar dat volgt op het jaar waarin het overschot is ontstaan. Onder normvermogen wordt in dit verband verstaan 40% van een selectie van de vaste kosten van de Orde. In 1999 zal de korting op de contributie 12% bedragen.

Staat van baten en lasten over 1998

Bedragen x f 1.000

	Raming 1998	Uitkomst 1998	Raming 1999
Baten			
Financiële bijdrage	8.844	9.117	9.553
Inkomsten uit opleidingen	7.233	7.718	7.770
Overige inkomsten	1.082	1.140	1.034
Rente inkomsten	<u>225</u>	<u>343</u>	<u>275</u>
TOTAAL BATEN	17.384	18.378	18.632
Lasten			
1.1 <i>Organen der Orde*</i>	297	290	325
1.2 <i>Bureaustkosten*</i>	1.729	1.653	1.982
1.3 <i>Rechtsgebieden buitenland</i>	<u>490</u>	<u>312</u>	<u>459</u>
1. Totaal Algemene Zaken	2.516	2.255	2.766
2. Juridische Zaken	2.822	2.855	2.863
3. Communicatie	2.383	1.911	2.311
4. Rechtspraktijk	2.085	1.748	2.112
5.1 <i>Beroepsopleiding</i>	5.752	6.194	6.253
5.2 <i>Voortgezette Stagiaire Opleiding</i>	890	873	849
5.3 <i>Orde cursussen</i>	783	760	859
5.4 <i>Verplichte Permanente Opleiding</i>	274	300	372
5.5 <i>Stagiaire aangelegenheden</i>	<u>60</u>	<u>82</u>	<u>96</u>
5. Totaal Opleiding	7.759	8.209	8.429
TOTAAL LASTEN	17.565	16.978	18.481
Resultaat uit gewone activiteiten	- 181	1.400	151
Buitengewone baten (- = lasten)	<u>0</u>	<u>-113</u>	<u>0</u>
Resultaat	- 181	1.287	151

De Balie in cijfers

Aantallen advocaten in Nederland

Arrondissement	totaal	waarvan vrouw
Alkmaar	192	72
Almelo	206	65
Amsterdam	2537	905
Arnhem	541	171
Assen	128	39
Breda	474	126
Dordrecht	172	59
Den Haag	1.123	404
Groningen	238	77
Haarlem	320	102
Den Bosch	538	150
Leeuwarden	151	35
Maastricht	344	91
Middelburg	120	30
Roermond	166	39
Rotterdam	1.240	441
Utrecht	892	318
Zutphen	234	72
Zwolle	257	82
Totaal	9.872	3.278

Groei van de Balie

Jaar	Totaal	Jaarlijkse stijging in %
1920	877	
1947	1.509	
1970	2.063	
1980	3.726	
1985	4.975	
1990	6.381	
1991	6.716	5,2
1992	7.104	5,7
1993	7.595	6,9
1994	7.928	4,4
1995	8.264	4,2
1996	8.757	6,0
1997	9.252	5,7
1998	9.872	6,7
1999	10.406	5,4

Jaarlijks beëdigde stagiaires

Arrondissement	1994	1995	1996	1997	1998
Alkmaar	13	7	16	10	12
Almelo	12	16	18	17	18
Amsterdam	141	163	187	211	262
Arnhem	34	31	36	41	60
Assen	6	12	4	11	11
Breda	43	31	37	28	34
Dordrecht	10	10	13	11	18
Den Haag	78	85	80	86	98
Groningen	15	8	16	13	13
Haarlem	19	13	15	25	19
Den Bosch	32	28	45	41	40
Leeuwarden	12	9	15	11	9
Maastricht	12	27	17	13	25
Middelburg	3	11	6	10	12
Roermond	14	9	8	17	14
Rotterdam	86	113	109	119	114
Utrecht	66	51	58	73	83
Zutphen	21	8	12	21	14
Zwolle	16	9	19	19	25
Totaal	633	641	711	777	881

Kantoren en kantooromvang

Aantal advocaten per kantoor *	1	2-5	6-20	21-60	>60	totaal
Alkmaar	34	28	8	0	0	70
Almelo	20	28	9	0	0	57
Amsterdam	290	177	59	8	9	543
Arnhem	71	57	13	6	0	147
Assen	15	22	7	0	0	44
Breda	64	55	23	1	0	143
Dordrecht	22	18	11	0	0	51
Den Haag	153	122	34	2	2	313
Groningen	36	34	7	1	0	78
Haarlem	54	48	11	0	0	113
Den Bosch	70	76	16	2	0	164
Leeuwarden	29	26	3	0	0	58
Maastricht	69	52	14	0	0	135
Middelburg	21	21	4	0	0	46
Roermond	27	24	9	0	0	60
Rotterdam	118	99	34	4	3	258
Utrecht	115	111	33	1	1	261
Zutphen	44	28	13	0	0	85
Zwolle	44	31	9	1	0	85
Totaal aantal kantoren	1.296	1.057	317	34	16	2.711
Totaal aantal advocaten	1.296	3.199	2.970	1.082	1.638	9.872

* In dit overzicht wordt een lokale kantoorvestiging als kantoor gerekend.